

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

INDARKERIA MATXISTAREN AURKAKO ERMUKO UDAL PLANA

2020ko Abendua

AURKIBIDEA	Orrialdea
INDARKERIA MATXISTAREN AURKAKO UDAL PLANAREN ZENTZUA ETA ESPARRUA	3
Lege- eta erakunde- esparrua	4
PLANAREN DEFINIZIOA ETA EGITURA	6
Zer da indarkeria matxista?	6
Emakumeen aurkako indarkeria matxista motak	7
Planaren ikuspegia	7
Planaren egitura	8
PLANA MARTXAN JARTZEA ETA JARRAIPENA	10
1. Komunikazioa	10
2. Bultzada, koordinazioa eta jarraipena	10
ILDO ESTRATEGIKOAK	12
I. UDAL-ERREALITATEA EZAGUTZEA ETA AZTERTZEA	12
I.1. PREMIAK-HELBURUAK	13
I.2. JARDUKETAK	15
II. PREBENTZIOA ETA SENTSIBILIZAZIOA	20
II.1. PREMIAK-HELBURUAK	21
II.2. JARDUKETAK	23
III. BIKTIMENTZAKO ARRETA ETA AHALDUNTZEA	32
III.1. PREMIAK-HELBURUAK	32
III.2. JARDUKETAK	34
IV. KALTEA KONPONTZEA ETA MEMORIA	40
IV.1. PREMIAK-HELBURUAK	40
IV.2. JARDUKETAK	41
V. ZEHARKAKOTASUNERAKO BARNE-PLANA	44
V.1. PREMIAK-HELBURUAK	44
V.2. BARNE-JARDUKETAK	45
1. TAULA. Ardatzen eta Jardueren Laburpena	50
2. TAULA. Laburpena: Ardatzen Jarduerak/NOIZ	51

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

INDARKERIA MATXISTAREN AURKAKO UDAL PLANAREN ZENTZUA ETA ESPARRUA

Ermuko udalerrriak ibilbide luzea egin du emakumeen eta gizonen berdintasunerako politikak garatzen eta emakumeen egoera eta kokapena hobetzeko eta indarkeria matxistaren adierazpenen aurka borrokatzeko baliabideak eta neurriak abian jartzen, hori baita emakumeen aurkako desberdintasunaren eta diskriminazioaren ondorio larriena* (aurrerantzean, *emakume* terminoa emakume guztiei dagokiela ulertuko da, izan cis edo trans, eta bere osotasunean).

Mugimendu feministak, emakumeen mugimenduak eta herritarrek funtsezko zeregina izan dute horretan, ekimenak proposatuz eta erakundeen eremutik sustatutako ekimenekin bat eginez eta haietan parte hartuz. Horren guztiaren emaitza izan da egungo egoera hau:

- Udaleko Berdintasunerako administrazio-unitatea egitura egonkorra eta finkatua da, eta politika horiek modu integralean bultzatzeaz, ezartzeaz, koordinatzeaz eta ebaluatzeaz arduratzen da.
- Emakumeen Topalekua 2003az geroztik dago martxan eta baliabide aipagarria eta erreferentziako gunea da. Gune horretatik, indarkeria matxistari ahalduntzeko jardun baten bidez aurre egiten dioten emakumeen prebentzioa, arreta eta suspertzea lantzen dira.
- Udalak baliabide propioak (ekonomikoak, azpiegiturak eta langileak) erabiltzen ditu emakumeekin eta hurrekin esku hartzeko arlo horretan, batez ere Gizarte Politiken alorrean, nahasitako gainerako alor eta zerbitzuen lankidetzarekin.
- Luzatutako indarraldian dagoen Emakume eta gizonentzako III. Berdintasun Planak genero-indarkeriaren aurkako ardatz bat du, bai eta helburu espezifikoko eta ekintzak ere jorratzen dituen eremu guztietan.
- Emakumeak ahalduntzeko programak, herritarren salaketa- eta elkartasun-ekitaldiak eta indarkeria matxistaren aurkako sentsibilizazio-kanpainak garatzea, azaroaren 25aren inguruan indartuta.
- Asoziazionismoa eta tokiko elkarte eta taldeekin parte-hartzea, lankidetzak eta koordinazioa sustatzea berdintasunaren aldeko eta indarkeria matxistaren aurkako programetan eta ekintzetan (jai-inguruneak, gizonen eginkizuna, tratu onen aldeko plataforma, etab.).

- 1995ean Udalbatzak erabakia hartu zuenetik, Ermuak eraso sexistarik gabeko udalerritzat jotzen du bere burua.
- Eudelek eta Emakundek bultzatuta, Ermuko udalak modu aktiboan eta etengabe hartzen du parte berdintasunaren aldeko eta emakumeen aurkako indarkeriaren kontrako euskal udalerrien Berdinsarea sarean, eta *Emakumeek eta Gizonak tokian tokiko bizimoduan izan behar duten Berdintasunerako Europako Gutuna* sinatu du.
- 2007az geroztik, Bizkaiko Genero Indarkeriaren Behatokiko lantaldean laguntzen du, azterlan, analisi eta gomendio teknikoak egiten parte hartuz.
- 2012. urtetik aurrera, lan koordinatua egin da gizarte-, polizia- eta osasun-arloko beste erakunde eta instituzio batzuekin, Berdintasunerako Unitateak sustatutako *Genero-indarkeriaren eta sexu-erasoen biktima diren emakumeei arreta hobea emateko erakunde arteko jarduketako eta koordinazioko tokiko I. Protokoloa* sinatu eta abian jarri ondoren.
- Emakume eta gizonen berdintasunaren arloan eta indarkeria matxistaren aurka Ermuko Udalak duen konpromisoari udal-arau kategoria emango dion Berdintasunerako Udal Ordenantza egitea. Ordenantza hori onartzeke dago.

Indarkeria matxistaren aurkako tokiko plan bat izateko helburua udal-politika horien eta izaera orokorragoko beste batzuen ebaluazioaren eta bilakaeraren emaitza da. Politika horiek gomendatzen dute esparru espezifiko bat izatea, urratsak egiten jarraitzeko, jarduketak jasotzeko, beharrezko baliabideak adierazteko eta eskumenak eta erantzukizunak markatzeko norabidea adieraziko duena, politika horiek arrakasta izan dezaten herritarren eta erakunde, organismo eta eragileen parte-hartzea erraztuz eta sustatuz, eta epeak, egutegia, adierazleak eta aurrekontua adieraziz, bai eta aurreikusitako prozesuak egiten diren eta emaitzak lortzen diren ebaluatzeke modua ere.

Lege- eta erakunde-esparrua

Emakumeen aurkako indarkeriari eta haren motei buruzko Europako, Estatuko, autonomia-erkidegoko eta tokiko legeria oso zabala da. Irismena eta gaurkotasuna kontuan hartuta, honako hauek nabarmentzen ditugu legegintza-arloan:

1/2004 Lege Organikoa, abenduaren 28koa, Genero Indarkeriaren aurkako Babes Integraleko Neurriei buruzkoa, gizonak bere bikotekidearekiko edo bikotekide ohiarekiko duen indarkeria-kasuetan nola jokatu agintzen duena eta oraindik zabaldu gabe dagoena **Emakumearen aurkako indarkeria eta etxeko indarkeria prebenitzeko Europako Kontseiluaren Hitzarmenera** egokitzeko (Istanbulgo Hitzarmena). Hitzarmena 2011n sinatu zen eta 2014ko abuztuaren 1ean sartu zen indarrean.

Hitzarmen hau, **Delituen biktimen eskubideei, laguntzari eta babesari buruzko gutxieneko arauak ezartzen dituen** eta Kontseiluaren 2001/220/JAI Esparru Erabakia ordeztzen duen **Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2012ko urriaren 25eko 2012/29/EB**

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

Zuzentaruarekin batera, lege-aldaketa berrientarako erreferentzia da, bereziki adingabeei dagokienez.

Aldatutako beste lege batzuen artean, **genero-indarkeriaren biktima diren emakumeen seme-alabak sartzen dira Genero Indarkeriaren aurkako Babes Integraleko Neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoko** 1. artikuluan, eta aitortzen da **biktima zuzenak direla familia-esparruko indarkeria arriskuko egoeretan.**

Autonomia-erkidegoan, **Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeak** emakumeen aurkako indarkeria hartzen du bere jardun-arloetako batean, VII. kapituluari GARATUZ; hala, atarikoetan tokiko eskumenak ezartzen ditu, sentsibilizazioa, prebentzioa, detekzioa eta arreta lortze aldera. Eta **Sexu Jazarpena** sartzen du lan-esparruan.

Euskal Autonomia Erkidegoko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legea berrikusten ari dira, duela gutxi araudira egokitzeko eta indarkeria matxistaren aurkako politikak eta horien koordinazioa indartzeko, egiturazko desberdintasunaren esparruan.

Legezko izaera ez badu ere, **73/148 Ebazpena, Emakumeen eta Nesken aurkako indarkeria-mota guztiak prebenitzeko eta ezabatzeko ahaleginak areagotzea: Sexu Jazarpena**, NBEren Batzar Nagusiak onartu zuen 2018ko abenduaren 17an. Instantzia guztiei zuzentzen zaie arazo honetan lan egiteko, bereziki azpimarratuz hezkuntza- eta lan-inguruneak eta testuinguru digitalak.

Genero Indarkeriaren aurkako Estatu Itunaren barruan, genero-indarkeriaren aurkako Estatu Ituna garatzeko premia neurriei buruzko 9/2018 Errege Lege Dekretuak (2018ko abuztuaren 4ko BOE, 188. zk.) **Udalek genero-indarkeriari buruz dituzten eskumenak berreskuratzea** agintzen du eta Ituna betetzea xede duten **genero-indarkeria desagerrarazteko programetarako haiei esleitutako funtsen banaketa arautzen du.** Funts horiek banatu ondorengo soberakina genero-indarkeriako kasuetan Jarraipen Sistema Integralean sartutako udalerrietara bideratzen da.

Erakunde-esparruen artean, udal-esparruez gain, **Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako EAEko VII Plana** aipatu behar da. Plan horrek 3 ardatz ditu, eta horietatik hirugarrena "Emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko bizitzak" izeneko da.

Azkenik, Bizkaiko Batzar Nagusien **Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako ekainaren 20ko 4/2018 FORU ARAUAK** INDARKERIA MATXISTA DESAGERRARAZTEKO IV. KAPITULUA eskaintzen dio gaiari, Arreta eta babesa izeneko 55. artikulua barne hartzen duena. Kapituluari forusistemari buruzkoa da eta, ondorioz, udal-zerbitzuekin zuzenean lotuta dago eta, beste batzuen artean, honako gai hauek jorratzen ditu: mota guztietako emakumeen aurkako indarkeriaren aurkako borroka, hala nola bikotekideak edo bikotekide ohiak eragindakoa, familia barruko indarkeria, sexu-askatasunaren aurkako indarkeria eta salerosketa.

Bere arretera-sisteman indarkeria matxista jasaten duten emakumeen seme-alaba adingabeak, haien zaintza eta babespean eta/edo guraso-ahalean daudenak eta emakume biktimen mendeko adinekoak sartzen dira.

Ahalduntzearen, genero-ikuspegiaren eta atal arteko lankidetzaren ikuspegitik egituratzen da, eta, horretarako, honako hauek egin nahi ditu:

- Arretara bideratutako beste neurri batzuen artean, indarkeria matxistaren biktimekin zuzeneko esku-hartze osoa indarkeria matxistaren arloko prestakuntza espezializatua duten langileen bidez egingo dela bermatzea, barneko langileen bidez edo zerbitzu espezializatuen bidez.
- Emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan eskumena duten udalaz gaindiko beste erakunde eta entitate batzuekin lankidetzan aritzea, bereziki Bizkaiko Lurralde Historikoaren eremuan, eta Bizkaiko Foru Aldundiak bultzatutako proiektuetan parte hartzeko eta koordinatzeko konpromisoa hartzea, hala nola Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Lurralde-sarea eta Emakumeen Partaidetzarako Kontseilua, batez ere emakumeen mugimendu feministaren eta elkarte-mugimenduaren parte-hartzera bideratua.

PLANAREN DEFINIZIOA ETA EGITURA

Zer da indarkeria matxista?

Indarkeria matxista, zentzu zabalean, rolen eta estereotipoen banaketa hierarkizatuan oinarritutako gizarte baten egiturazko indarkeriaren adierazpena da, osagaien sexuaren arabera definitutako bi esferatan banatuta, eta horietako batek, gizonekin eta "maskulinoarekin" lotuta dagoenak, gailentasuna, nagusitasuna eta kontrola du gizarte-ordena guztietan, emakumeengan eta "femeninoarengan". Egitura hori harreman pertsonaletara ere hedatu daiteke.

Ikuspegi horretatik, indarkeria matxistaren moduak askotarikoak dira. Hor sartzen da gizarte-eragileek eta egitura politiko-administratiboek mutilentzat eta neskentzat bereizitako sozializazio-prozesuetako jarrera, itxaropen eta hertsapenen bidez eragiten dutena eta baita emakumeei eta neskei eta "femeninoarekin" zerikusia duten edo horien orbita soziokulturaletik hurbil dauden beste pertsona batzuei, esaterako, homosexualei eta transexualei egindako eraso fisiko, sexual eta psikologiko agerikoenak ere.

Indarkeria-mota askoren biktima gehienak – hala nola bikotekidearenak, familia barrukoenak, esplotaziorako salerosketarenak, sexu-erasoenak eta praktika kultural kaltegarrienak, besteak beste – emakumeak eta neskek dira.

Hori horrela da harreman-sistema sexista baten esparruan gertatzen direlako; sistema horrek emakumeenganako eguneroko tratua txar psikologikoak, emozionalak, ekonomikoak eta sozialak ahalbidetzen ditu, eta ikusgarriago bihurtzen da biktimengan ondorio fisiko eta psikologikoak dituzten eraso mailara iristen denean.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

Emakumeen aurkako indarkeria matxista motak

Emakumeen aurkako indarkeria eta etxeko indarkeria prebenitzeko eta horien aurka borrokatzeko Europako Kontseiluaren Hitzarmenak (Istanbul, 2011ko maiatzak 11) eta NBERen Batzar Nagusiak 2012ko abenduaren 20an onartutako “*Emakumeen aurkako indarkeria mota guztiak ezabatzeko ahaleginak areagotzea*” izeneko 67/144 Ebazpenak jasotzen dute emakumeen aurkako indarkeriak hainbat forma izan ditzakeela: **indarkeria fisikoa, sexuala, ekonomikoa eta psikologikoa**, maila desberdinetan. Bereziki gure ingurunean:

a) Familian, kolpeak, neskekiko sexu-abusua etxean, baliabide ekonomikoetarako sarbiderik ez izatea, ezkonsariarekin lotutako indarkeria, senarrak bortxatzea, genitalen mutilazioa eta emakumearen aurkako beste jardunbide kultural batzuk, senarra ez den beste pertsona batzuek eragindako indarkeria eta sexu- edo lan-esplotazioarekin lotutako indarkeria.

b) Komunitatean oro har, bortxaketak, sexu-abusuak, laneko sexu-jazarpena eta -larteria barne, hezkuntza-erakundeetan eta beste esparru batzuetan, sexu-esplotaziorako emakumeen salerosketa eta prostituzio behartua.

Planaren ikuspegia

Indarkeria matxistaren aurkako udal-planak modu argi eta praktikoa adierazi nahi du Ermuko Udalak zer gaitan eta nola esku hartu behar duen datozen urteetan, indarkeria matxista desagerrarazteko helburuan aurrera egiteko.

Ez da plan itxia, berrikusteko modukoa baizik, eta bere helburua lortzeko beharrezkoak diren jarduerak txertatu edo birformulatu ahal izango dira, betiere identifikatu diren premiak eta helburuak kontuan hartuta.

Indarkeria matxistaren aurkako Plana nazioarteko eta Europako erakundeen ikuspegiaren barruan kokatzen da, honako enuntziatu hauei dagokienez:

- **Indarkeria egiturazko desberdintasun-egoera batean oinarritzen da**, eta desberdintasuna iraunarazteko kontrol sozialeko tresna bat da.
- **Indarkeria horrek Giza Eskubideak urratzen ditu**; ez da emakumeen arazo bat eta, ondorioz, gizarte osoari dagokio.
- **Emakumeen kontrako indarkeria askotarikoa da** eta indarkeria-mota guztiei heldu behar diete politikek, administrazioek eta gizarteak.
- **Haurrak ere euren amen edo tutoreen kontrako indarkeriaren zuzeneko biktimak dira** eta adingabeen interes gorenari bilatu behar da.

Ermua 2012ko Genero Indarkeriaren eta Sexu Erasoen Biktimei Arreta Hobetzeko Erakunde arteko Jarduketa eta Koordinaziorako I. Tokiko Protokoloan jasotzen diren printzipio gidarien artean, berdintasunezko jendarte batean **INDARKERIA MATXISTARIK GABE BIZITZEKO** helburua nabarmentzen da.

Eta maila operatiboan eta metodologikoan, honako hauek daude Planaren edukietan eta funtzionamenduan:

- **PARTE-HARTZEA.** Bai udal-arlo eta -zerbitzuena, bai jendarte zibilarena, bere elkarteekin eta gainerako esparruekin, batez ere hezkuntzakoarekin, funtsezkoa baita ezagutzaren, prebentzioaren, kasuen identifikazioaren eta biktima guztiek jaso dezaketen arreta egokiaren arloan zabaltzeko eta sakontzeko.
- **TALDE AHULAK.** Funtsezkoa da bizi-inguruabar desberdinen ondorioz indarkeria matxistaren mota desberdinak modu nabarmenagoan jasan ditzaketen pertsonengan zentratzea begirada: ahalduntzeko zailtasun handienak, informaziorako sarbide eskasa eta baliabide egoki gutxi dituzten pertsonengan. Errealitate horrek berariazko ahalegina eskatzen du jendarte osoaren eta bere erakundearen aldetik.

Planaren egitura

Plana **esku-hartzeko 5 esparru edo ildo estrategikoren** inguruan egituratzen da, eta horietako bakoitzerako hainbat behar, helburu eta jarduera zehazten dira:

I	II	III	IV	V
Errealitatearen analisi eta ezagutza	Sentsibilizazioa eta prebentzioa	Arreta integrala eta ahalduntzea	Kaltea konpontzea eta memoria	Zeharkakotasunerako barne-jarduketak

I. Ermuko errealitatea ezagutzea eta aztertzea: Ezagutza hobetzeko jarduerak oinarriak ezarriko dituzte hurrengo plan batean prebentzio- eta arreta-jarduera espezifikoak zehaztu ahal izateko. Izaeraren arabera, bi mota daude: **datuak eta informazioa biltzera eta partekatzea** zuzentzen direnak eta **kontzeptu eta arazo zehatzetan sakontzea** xede dutenak, ahalik eta modurik egokienean jokatu ahal izateko ezagutu behar ditugun gai konplexuak hausnartuz eta ikertuz.

II. Sentsibilizazioa eta Prebentzioa: Herritarren kolektiboa askotarikoa izanik, etengabeak, oso sarriak eta ondo bideratuak izan behar dute haiekiko jarduketak, informazioa eta sentsibilizazioa eremu guztietara eta jendarte-talde guztietara hel daitezen.

III. Biktimentzako arreta integrala eta Ahalduntzea: Hori da, Ermuan Genero Indarkeriaren eta Sexu Erasoen Biktimei Arreta Hobetzeko Erakunde arteko Jarduketa eta Koordinaziorako I. Tokiko Protokoloaren aplikazio-eremu zuzena. Prozedurak, arduradunak, baliabideak eta

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

koordinazioa definitzen ditu. Beraz, I. Protokoloaren ikuspegian eta prozeduretan gerora txerta daitezkeen jarduera orokorrak sartzen dira plan honetan.

IV. Kaltea konpontzea/Erreparazioa eta Memoria: Alderdi hori erabat ahaztuta dago, baina oso garrantzitsua da biktimen bizitza normalizatzeko eta duintzeko, eta atal espezifiko bat du gogoetetan eta jendarte-politiketan gai nagusi gisa jartzeko premia nabarmentzeko.

V. Zeharkakotasunerako barne-jarduketak: Planaren helburuak garatzen eta betetzen esku hartzeko eragile den aldetik eta jendartearen parte den aldetik eta, ondorioz, jendartearen arazoetatik kanpo ez dagoenez, Udalak honako alderdi hauek hobetu nahi dituzten neurriak ere hartu ditu:

- udal-arlo eta -taldeentzako eta langileentzako informazioa.
- edozein lan-arlotako identifikazioan, arretan eta koordinazioan gaitzea eta trebatzea.
- indarkeria matxistaren prebentzioa eta kudeaketa gerta litezkeen egoeretan.
- Planaren partaidetza, jarraipena eta koordinazioa.

Azkenik, martxan jartzeko, jarraipena egiteko eta ebaluatzeko egitura bat zehazten da.

Covid19 pandemiari buruzko oharra

Plan hau Covid19k pandemia sortu baino lehen idatzi zen, eta, beraz, jatorrizko edukian ez zen jarduera espezifikorik jaso. Hala ere, eta indarkeria matxistak konfinamendu eta isolamendu sozialeko egoeretan duen inpaktuaren hazkundera ezagututa, beharrezkotzat jotzen da planaren estaldura ikuspegi horretatik zabaltzea esku hartzeko ardatz guztietan, bereziki arretari dagokionez, zerbitzuen eta baliabideen hazkunderarekin indartu egin baita.

PLANA MARTXAN JARTZEA ETA JARRAIPENA EGITEA

1. KOMUNIKAZIOA

Plana onartu ondoren abian jartzeko, **komunikazio-plan** bat ezarriko da, haren edukari buruzko informazio- eta hedapen-jarduerak jasoko dituen.

1.1. Barnekoa: udalari berari, bere arlo eta zerbitzuei, zuzenean inplikaturik egon edo ez, eta udal-eremuan jarduten duten beste erakunde eta eragile batzuei.

1.2. Kanpokoak: Bereziki, plan eta foro parte-hartzaileetan eta jarduerak duten herritarren beste foro batzuetan parte hartzen duten emakume-taldeei eta jarduerak duten, konpromisoa har dezaketen, lankidetzan ari diren edo informatuta egon daitezkeen beste herritar-foro batzuei, hala nola Kontseiluari eta elkartei eta, oro har, herritarrei.

2. BULTZADA, KOORDINAZIOA ETA JARRAIPENA

Plana bultzatzeko, koordinatzeko eta haren jarraipena egiteko, antolaketa-egitura bat ezarri behar da, udal-arlo eta -erakundeek euren jarduketan garapenean izango duten parte-hartze politikoa eta teknikoak egituratzeko aukera emango duena.

2.1. Jarraipenerako organo operatibo iraunkorra **Gobernu Batzordea** izango da, eta aholku-emailea, berriz, **Bozeramaileen Batzordea**. Haren eginkizunen artean egongo dira urteko berrikuspenak eta ekarpenak egitea, jarduerak koordinatzeko eta ahalik eta hobekien garatzeko.

2.2. Udaleko arlo bakoitzeko zuzendaritzak titular bat eta ordezkari bat izendatuko ditu urtero, planari dagozkion jarduerak abian jartzeko, koordinatzeko eta horien jarraipena egiteko. Era berean, udal-arlo bakoitzak kontuan izan behar ditu bere langileen premiak eta arduraldia, bai eta Planean ezarritako jarduerak ezartzeko behar diren aurrekontu-aurreikuspenak ere.

2.3. Talde bakoitzari, gutxienez, segimendu-bilera baterako deia egingo zaio urtero, plan honen garapena eta udalerrian sortu diren indarkeria matxistarekin lotutako gaiak bateratzeko.

2.4. Udalbatzak onartzen duenetik gehienez ere 2 hilabeteko epean, indarkeria matxistaren aurkako udal-plana bultzatzeko eta haren jarraipena egiteko **Talde teknikoak** sortuko da, udaleko Berdintasun-teknikariaren koordinaziopean. Udal-arlo bakoitzak izendatutako profil teknikoko pertsonak parte hartuko dute.

2.5. Talde hori **urtero** bilduko da Berdintasun-teknikariaren deialdiaren bidez, honako eginkizun hauek garatzeko:

- Urteko aldiko eta bere egutegiko jarduketan edukia aldez aurretik berrikustea, lehenetsiak, arduradunak, urratsak eta beharrezkotzat jotzen diren ñabardurak adierazita.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

- Arlo bakoitzaren parte-hartzea eta konpromisoak ezartzea, bai eta antzemandako premiak eta zereginak eta ekarpenak egiteko erabilgarri dauden baliabideak ere.
- Hurrengo urtetik aurrera jardueren garapenaren jarraipena eta hura amaitzean balorazioa.
- Tokiko plana hobetzeko proposamenak egitea.
- Emakume eta Gizonen berdintasunerako Teknikariaren bidez, jarduerak hobeto garatzeko beharrezkoak diren proposamenak eta informazioa helaraztea Gobernu Organoei, bai eta handik egin daitezkeen ekarpenak jasotzea ere.

2.6. Genero-indarkeriaren eta sexu-erasoen biktima diren emakumeei arreta hobea emateko erakunde arteko jarduketarako eta koordinaziorako **I. Tokiko Protokoloaren Jarraipen Batzordea** indarkeria matxistari buruzko azterketak eta hausnarketak partekatzeko eta Planaren jarraipena egiteko beste gune bat izango da bere sei hileko bileretan.

2.7. **Berdintasun Kontseiluak**, parte-hartze aktiboa errazten duen udal organo aholku-emailea den aldetik, berdintasunaren arloko eta indarkeria matxistaren aurkako udal planak zabaltzeko eginkizuna beteko du, eta herritarrek planaren jarduketei buruz dituzten iritziak azalduko ditu.

2.8. **Arloetako zuzendaritzek** honako hauek jasoko dituen memoria egiteko eta gobernu-organoei eta/edo informazio-batzordeari bidaltzeko aukera emango duten informazioa eta datuak bidaliko dizkiote **Berdintasuneko Teknikariari**:

- planaren garapena
- aurreikusitako jarduketak betetzea
- emaitzen analisia.

Memoriatik abiatuta plana berrikusiko da eta, behar izanez gero, hurrengo ekitaldirako egokituko da.

2.8. Plana garatzeko aldia amaitzean, dagokion **azken ebaluazioa** egingo da. Ebaluazio horretan, egikaritzea eta emaitzak balioetsiko dira, planak lortutako inpaktua aztertuz eta plan edo programa berriak planifikatzeko premiak identifikatuz.

ILDO ESTRATEGIKOAK

I. UDAL-ERREALITATEA EZAGUTZEA ETA AZTERTZEA

Ermuko Udalak, bere eskumenen esparruan, udalerriko emakumeen aurkako indarkeriari buruzko ikerketa babesten du eta modu aktiboan laguntzen du, haren kausak edo kaltetutako emakume-kopurua ezagutzeko, errealitate hori nola agertzen den jakiteko, eboluzionatzeko eta aldatzeko.

Udalaren errealitatea ezagutzeko eta aztertzeko, ezinbestekoa da datuak biltzeko eta aztertzeko lan etengabea eta sistematikoa egitea. Horrela, hobeto hurbildu ahal izango gara premia zehatzetara, programak ebaluatu ahal izango ditugu eta udal-erakundeak erantzun beharreko erronkak aztertu ahal izango ditugu eta, behar izanez gero, arlo horretako tokiko politikak birdefinitu ahal izango ditugu.

Bestalde, beharrezkoa da jokabide matxistak indartzen dituzten ereduak eta balioak identifikatzea eta modu kritikoan aztertzea, horiek zuzentzeko eta desagerrarazteko politikak ezarri ahal izateko, batez ere haur eta gazteei zuzendutakoak.

Ikerketaren kasuan, errealitate horren alderdi ezezagunenak ere landu behar dira, ezkutuan daudenak, hala nola talde jakin batzuen premia espezifikoak.

Azkenik, kontuan hartu behar dira goragoko instantzietatik datozen proposamen zehatzak, hala nola:

ISTANBULEKO HITZARMENA

11. art. Datu-bilketa eta ikerketa

- Datu estatistiko zehatzak biltzea, denbora-tarte erregularretan
- Indarkeria-mota guztiei buruzko esparruetan ikerketa babestea, sakoneko kausak, ondorioak, maiztasuna, indizeak eta abar aztertzeko.
- Emaizak zabaltzea

...

Bizkaiko Genero Indarkeriaren Behatokiaren (BGIB) gomendioen eta hobekuntza-proposamenen III. Txostena

Errealitatearen ezagutzaren gaineko gomendioak

a) datuak erregistratzea eta horien jarraipena egitea

-emakumeen aurkako indarkeriari buruzko datuen erregistroa ziurtatzea, datuak babesteko indarreko araudia betez.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

- biktima adingabeak ere sartzea
- haiek erregistratzeko denbora espezifiko hartzea
- datuak erregistratzeko euskarri informatikoak hobetzea
- urteko memorietan datuak biltzea
- datuak biltzen dituzten erakundeekin lankidetzan aritzea
- gogobetetze-maila ezagutzeko mekanismoak ezartzea (erabiltzaileak eta profesionalak)

...

I.1. PREMIAK-HELBURUAK

2018an egindako I. Protokoloaren ebaluazioaren emaitzek adierazten dute **datu-bilketa eta ezagutza hobetu behar direla** eremu hauetan:

I.A. Informazioa biltzeko bideak prestatzea

I.A.1. Datu eta informazio sistemak hobetzea, I. Protokoloaren Batzorde Teknikoan **partekatzeko**, eta indarkeria matxistaren eta ematen den arretaren jarraipena erraztea.

I.B. Bildu eta ezagutu beharreko datuak eta informazioa

I.B.1. Artatutako emakumeen mendeko **neska-mutilei** buruzko datuak aldi behin eduki ahal izatea.

I.B.2. Desgaitasun fisikoa, sentsoriala eta intelektuala duten emakumeak ahulagoak dira indarkeria matxistarekiko, eta ez dakigu **jasandako indarkeriak zer kausa-erlazio edo eragin** izan dezakeen desgaitasun-egoeran; beraz, beharrezkoa izango litzateke tratatu txarrei eta horien ezaugarriei buruzko informazioa jasotzea arreta-zerbitzuetan.

I.B.3. Era berean, adineko emakumeen aurkako indarkeriaren egoera eta ezaugarriak.

I.C. Jakineko kontzeptu eta arazoetan sakontzea

I.C.1. Emakumeen aurkako indarkeriaren biktimei arreta emateko zailtasunen inguruko baterako hausnarketa- eta analisi-eremuak sortzea, **emakumeen eta feministen elkarte eta erakundeak** sartuz.

I.C.2. Jokabide matxistak sendotzen dituzten ereduak eta jarrerak aztertu eta horien berrikuspen kritikoa sustatuko du, jokabide horiek desagerrarazteko politikak bultzatze aldera.

I.C.3. Emakumeen **susperraldia** balioestea eta, horrela, emaitzen eta egin daitezkeen jardueren ezagutza hobetzea:

- susperraldiaz zer ulertzen den definitzea.
- Suspertze-adierazleak definitzea.
- protokoloan txertatutako prozedura bat ezartzea.

I.C.4. Tokian-tokian, indarkeria-egoeren eta interseksionalitatearen ikuspegitik kontuan hartu beharreko desberdintasun-faktoreen arteko konbergentziari buruzko ezagutza zehaztea: adina, erlijioa, kultura, etnikotasuna, sexualitatea, nazionalitatea edo desgaitasuna, besteak beste; izan ere, arrisku erantsiko faktoreak eta informazioa eta baliabideak eskuratzeko zailtasun handiagoak izaten dituzte, eta horrek zaugarritasuna areagotzen du.

I.C.5. Erasotzaileekin, eta bereziki berrerorleekin, **esku hartzeko** bideari buruzko hausnarketa egitea.

I.C.6. Batzuetan, erasotzailearen senideek edo hari lotutako pertsonak emakumea **jazarri egiten dute**, eta emakume horrek aurre egin beharreko egoerari gehitzen zaion presio-faktore bihurtzen da. Hartara, egoera horiek aztertu eta lantzea proposatzen da, ingurune txikietan areagotu egiten baitira.

I.C.7. Familian **maskotak edo beste animalia batzuk** dituzten biktimen kasuetan planteatzen diren premiei buruzko hausnarketa egitea, haiekin lotura duten pertsonen eta animalien ongizaterako eta segurtasunerako erantzunak bideratu ahal izateko.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

I.2. UDAL-ERREALITATEA EZAGUTZEKO ETA AZTERTZEKO JARDUKETAK

I.2.1. Udal protokoloaren esparruan, Ermuan indarkeria matxistaren biktima diren emakumeen arretan parte hartzen duten udal zerbitzuekin eta erakundeekin **adostea** identifikatu gabeko datu estatistiko jakin batzuk **sistematikoki biltzea**, horien mendeko biktima adingabeekin lotutakoak barne, eta Berdintasunerako Unitatera **bidaltzea**, aztertu eta ustiatzeko. Aldez aurretik, honako hauek adostu beharko dira:

- Datuak bildu eta bidaliko dituzten zerbitzuak eta erakundeak, eta horretaz arduratuko diren pertsonak
- Datuak emateko epeak
- Zer erabilera emango zaien
- Jaso beharreko datuak. Horretarako, proposamen bat egingo da (gutxienez):
 - Kasu-kopurua
 - Sexua, "ez bitarra" aukeraren laukitxo bat gehituta
 - Adina
 - Indarkeria-mota/k
 - Jaioterria
 - Herritartasuna
 - Biktimarioarekiko harremana
 - Indarkeria matxistaren eraginpean egondako denbora
 - Bizikidetzeta
 - Bere ardurapeko pertsonak: adina, sexua, harremana

- (Baldin badago) Desgaitasuna eta mota
- Animaliak bizikidetzan (maskotak) eta indarkeria horrek haiengan duen eragina, halakorik balego.

Helburuak	Nork	Noiz
I.A. Informazioa biltzeko kanalak prestatzea I.B. Bildu eta ezagutu beharreko datuak eta informazioa	Berdintasunerako teknikariari dagokio koordinatzea, eta arreta-zerbitzu, -erakunde eta -baliabide guztiei dagokie datu horiek biltzea.	2021eko lehen seihilekoan zehar eta ondorengoetan
Betetzea eta espero diren emaitzak		
2021eko ekaina: datuei, epeei eta abarri buruzko akordioa.		
2022ko otsaila: erregistroa beteta (2021eko bigarren seihilekoko datuak).		
2023ko otsaila: betetako erregistroak (2022ko datu osoak)		

1.2.2. Jasotako datuetan oinarrituta eta erakundeen arteko jarduketa eta koordinaziorako udal-protokoloaren esparru teknikoan, Ermuko **errealitatea aztertzea** indarkeria matxistaren adierazpen guztietan, **bai eta haren bilakaera ere**, egoera horietan elkar daitezkeen aldagaiak kontuan hartuta: dibertsitate funtzionala duten emakumeak, etorkinak ...

Helburuak	Nork	Noiz
I.C. Kontzeptu eta arazo zehatzetan sakontzea	Berdintasunerako Unitatea	Hasiera 2021ean eta ondorengoetan
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Jasandako indarkeriaren egoera eta bilakaera identifikatzea ahalbidetuko duten datuak eta analisiak sartzeko, hainbat taldeko kide izatearen arabera.	Indarkeria matxistaren moduen aniztasunari eta hainbat zirkunstantzia dituzten emakumeei buruzko informazioa handitzea, 2021ean.	

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

1.2.3. Udalaz gaindiko erakundeekin lankidetzan aritzea, hala nola Emakunderekin eta Bizkaiko Foru Aldundiko Genero Indarkeriaren Behatokiarekin, errealitate hori ezagutzeko eta aztertzeko egiten duten lanean, eta bildutako datuak bidaltzea, beren lana egin ahal izan dezaten.

Helburuak	Nork	Noiz
I.B. Bildu eta ezagutu beharreko datuak eta informazioa	Berdintasunerako Unitatea	Planaren indarraldia
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Udalaz gaindiko erakundeek eskatutako galdetegiak betetzea.		

1.2.4. Eskura dauden datu eta analisietatik abiatuta, **txostenak egitea** eta – hala badagokio – errealitate horren ezagutza **ikerketa edo diagnostikoen** bidez zabaltzeko proposamena egitea, kontuan hartuta egoera horietan elkarri eragin diezaizketen aldagaiak eta indarkeria matxistaren formak eta alderdiak.

Helburuak	Nork	Noiz
I.C. Kontzeptu eta arazo zehatzetan sakontzea	Berdintasunerako Unitatea	Planaren indarraldia
Betetzea eta espero diren emaitzak		
2024 amaieran gutxienez 2 txosten edukitzea.		

1.2.5. Errealitate hori zabaltzea, emakumeen gaitasunetan eta ahalduntzean arreta jarritz, berriz biktimizaziorik gerta ez dadin.

Helburuak	Nork	Noiz
I.C. Kontzeptu eta arazo zehatzetan sakontzea	Berdintasunerako Unitatea	Planaren indarraldia
Betetzea eta espero diren emaitzak		
2024 amaieran gutxienez 2 dibulgazio-ekintza ikuspegi horretatik		

1.2.6. Lehen topaketa bat antolatzea, aldizkakoa eta parte-hartzailea izango dena; horretarako, gonbidapena egingo zaie zerbitzuetako langileei, udal-baliabideei, emakumeen eta herritarren erakundeei eta indarkeria matxisten aurkako esku-hartzearen esparruan interesa duen edozein gizarte-eragileri, ahalduntzea eta tratu onak sustatuz. Helburua izango da ekintzarako azterketa eta hausnarketa egitea, bai eta jardunbide egokiak trukatzeko ere.

Besteak beste, honako eduki hauek proposatuko dira:

- tratu oneko portaerak sortzen eta indartzen dituzten balioak, ereduak eta jokabideak definitzea.
- ikuspegi positiboa eta ahalduntzea ekarriko duen kontakizun bat eraikitzearen garrantzia
- indarkeria matxista horiei aurre egiten dieten pertsonen arreta eta laguntza ematean, oro har, aurre egin beharreko zailtasunak eta premiak, haiek aitortzeko eta berreskuratzeko
- Interseksionalitatearen paradigma genero-indarkeriaren azterketan aplikatzea: udalerrian emakumeek aurre egin beharreko arazo espezifikoak, cis izan edo ez, aniztasun funtzionala dutenak, adinekoak, lgtbi+, etorkinak eta gutxiengoko kulturaletakoak edo beste batzuk.
- batzuetan berrerorleak diren gizonei eta, batzuetan, beren inguruneari erasotzen dieten gizonei begiratzeko premia, jazarle ere izan baitaitezke.
- erakundeen, komunikabideen, antolakuntzen eta herritarren (gizonena bereziki) zeregina

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

Helburuak	Nork	Noiz
I.C. Kontzeptu eta arazo zehatzetan sakontzea	<u>Proposatu eta koordinatu</u> : Berdintasunerako Unitatea Entitate, zerbitzu, talde eta elkarte parte-hartzaileak.	2022an eta ondorengoetan
Betetzea	Espero diren emaitzak	
2022an egindako topaketa, eta txostena ondorioekin. Bigarren topaketa egiteko proposamena	Urteko foroaren proposamena finkatzea (2023 eta ondorengo urteak).	

II. PREBENTZIOA ETA SENTSIBILIZAZIOA

Emakumeen eta gizonen berdintasunaren printzipioen arabera, udal-jardueratik bultzatu eta garatzen diren prebentzio- eta sentsibilizazio-jarduerak jarduera-mota ugari biltzen dituzte hainbat maila eta unetan.

I. Protokoloan, prebentzioaren xedea da indarkeria matxistaren bizipenak ez errepikatzea esku-hartzearen prozesuan eta prozesua amaitu ondoren. Helburu hori lortzeko, segurtasun- eta babes-neurriez gain, zerbitzu eta baliabideek biktimekin lan egiten dute indarkeriaren hasierako eta ageriko portaera eta jarrerak identifikatzeko eta ahalduntzeko.

Beste neurri-maila batean, etorkizunean indarkeria matxista berriz jasateko arriskua areagotu dezaketen bizi-inguruabarretan ere esku hartzen da, hala nola autonomia pertsonalaren eta ekonomikoaren eremuetan eta laguntza-sareetan, besteak beste.

Plan honetan jasotzen den prebentzioaren helburua da indarkeria matxistarik gabeko gizartea lortzea, hura eragiten duten faktoreak desagerraraztea, gertatu baino lehen. Horrek berekin ditu sentsibilizazioa eta informazioa, eta berdintasunaren eta errespetuaren aldeko balioak eta jarrerak osatzera eta emakumeen eta nesken ahalduntze pertsonala lortzera bideratutako neurriak indartzea, talde ahulenak kontuan hartuko dituen zeharkako begiradarekin.

Administrazio guztiei zuzentzen zaizkien prebentzio-ekintzak egiteko aginduen artean, udal-eskumena ere bada, eta berariaz nabarmentzen da honako hauetan:

ERMUA - BERDINTASUN ORDENANTZAREN ZIRRIBORROA

37. artikulua. Prebentzioa eta sentsibilizazioa.

1. Ermuko Udaleko Berdintasun Sailaren ardura izango da, banaka zein beste udal-erakunde eta/edo -sail batzuekin elkarlanean, honako hauek egitea:

a) Indarkeria matxistako egoerei aurre egiten dieten emakumeen ahalduntze-prozesu pertsonalak eta kolektiboak sustatzea; horretarako, besteak beste, migrazioaren, aniztasunaren eta gazteriaren arloan eskumenak dituzten sailak edo zerbitzuak inplikatu dira.

b) Herritarren eta gizarte-eragileen mobilizazioa sentsibilizatzea eta bultzatzea, indarkeria matxistaren adierazpen guztien arbuio kolektiboa publikoki adieraz dezaten, zero tolerantziako politika batekiko konpromisoa adieraziz.

c) Emakumeen eta gizonen berdintasuna eta indarkeria matxistaren prebentzioa sustatzeko ekimenak tokiko mailan sortzea eta abian jartzea bultzatzea eta babestea.

d) Emakumeei zuzendutako programak ezartzea, haien aurkako edozein indarkeria-mota aitortzeko gai izan daitezen, indarkeria horri modu aktiboan aurre egiteko lehen urrats gisa.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

2. Ermuko Udalak era espezifikoan garatuko ditu edozein motatako eraso matxistei buruzko sentsibilizazio- eta prebentzio-ekintzak, tokian tokiko **jai-ekitaldietan**, bereziki herriko jaietan.

I. PROTOKOLOA

PREBENTZIOA 12 jarduketa-printzipioetako bat da, emakumeen, neska eta mutilen eta biktimen mendeko beste pertsona batzuen aurkako indarkeria matxistako egoerak berriro ez gertatzeko.

ISTANBULEKO HITZARMENA

16. art.: Esku hartzeko eta tratamendurako prebentzio-programak: Indarkeria berriak prebenitzeko eta indarkeriazko portaera-eskema aldatzeko programak babestea. Bestetik, berrerortzea prebenitzeko programak babestea.

II.1. PREMIAK-HELBURUAK

Honako hauek dira eremu honetan identifikatutako premiak:

II.A. Parte-hartzea handitzea

II.A.1. Indarkeria matxistaren aurrean zero tolerantzia erakusten duen **gizarte-mobilizazioa** areagotzea, herritarrena zein erakundeena, gizonak nabarmen inplikatur.

II.A.2. Prebentzian, indarkeria matxistaren aurkako borrokan txertatzen diren esparruetan (ziurrenik, hezkuntzan, Bizkaiko Abokatutzaren Elkargoan, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuan) **parte-hartze koordinatua** areagotzea, egun I. Protokoloaren Batzorde Teknikoan edo sektore arteko beste foro batzuetan daudenekin batera.

II.B. Informatzea eta sentsibilizatzea

II.B.1. Indarkeria matxistaren forma eta portaera desberdinak aitortzeari buruzko **informaziorako sarbidea** areagotzea eta hobetzea

II.B.2. Era guztietako informazioa zabaltzea, indarkeriazko egoerak eta portaerak banaka, pertsonalki eta batera ezagutzen eta saihesten laguntzeko.

II.B.3. Herritarrak, sektoreetako profesionalak, erakundeak eta organismoak **sentsibilizatzea** indarkeria matxistaren formek eta haren adierazpenek eragiten duten arazo larriari buruz.

II.B.4. Udalerrian berdintasunaren eta indarkeria matxistaren arloko **hezkuntza ez-formala** sustatzea.

II.C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea

II.C.1. Emakumeen **ahalduntzea** sustatzea, bereziki desgaitasun fisikoak, psikikoak eta sentsorialak dituzten emakumeena, gazteena, adinekoena, migratzaileena eta gutxiengo kulturaletako kideena.

II.C.2. **Hezkuntza-esparruarekin** lan egitea, irakasleek eta ikasleek genero-berdintasunaren balioak txerta ditzaten, matxismoaren aurrean jarrera baketsuak eta 0 tolerantziakoak prestatzeko.

II.C.3. Udalerriko **gizonek** indarkeria matxistaren aurka **duten konpromisoa** sustatzea.

II.C.4. Emakume gazteentzako ahalduntze-programak indartzea, hala nola Beldur Barik.

II.D. Indarkeria matxistaren mota espezifikoak jorratzea

II.D.1. **Sexu-jazarpena** eta **jazarpen sexista** berariaz sentsibilizatzea eta prebenitzea.

II.D.2. Indartu eta elkarlana eskaini indarkeria matxistaren prebentzioan lan egiten duten herritarren prozesuei, **jai ingurune eta ekitaldietan**.

II.D.3. Indarkeria matxistaren beste mota batzuei buruzko informazioa bildu eta zabaltzea, hala nola Sexu-esplotaziorako Xedez egindako Salerosketari eta Emakumeen Genitalen Mutilazioari buruzkoa, besteak beste.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

II.2. PREBENTZIO- ETA SENTSIBILIZAZIO-JARDUKETAK

II.2.1. Elkartekin eta antolakundeekin/gizarte-eragileekin **elkarlanerako eta trukerako gune egonkor bat sortzea**, indarkeria matxistaren mota eta egoera desberdinen aurrean prebentzio- eta sentsibilizazio-arloan hartu beharreko neurriei buruzko proposamenak sortzeko, eta gune horretan genero-indarkeriaren biktima diren emakume eta elkarteak egotea ziurtatzeko.

Helburuak	Nork	Noiz
II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea Berdintasun Kontseiluan eta Emakumearen Topagunean parte hartu duten talde eta elkarte ezberdinak.	Hasiera 2021ean eta Planaren indarraldian
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Gutxienez urteko lan-bilera bat egitea, 2021etik aurrera		

II.2.2. Irudi edo logo bat zehaztea, gure inguruan azken urteotan indarkeria matxistaren aurka egon den puntu morearekin antzekotasuna izango duena, beharrezkotzat jotzen diren dibulgazio-euskarrietan **modu normalizatuan erabiltzeko**, eta plan honen jarduketekin eta indarkeria matxistaren aurkako konpromisoaren erakuslearekin lotuta.

Helburuak	Nork	Noiz

II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea Berdintasun Kontseiluan eta Emakumeen Topagunean parte hartu duten zerbitzu, establezimendu, talde eta elkarte ezberdinak.	2021
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Puntu lila motako irudia 2021eko azaroan	Erabilera, 2021ean eta ondorengoetan	

II.2.3. Udalerriko **hainbat leku identifikatzea**, auzo guztiak barne, eta indarkeria matxistari buruzko informazio-gune gisa **erabiltzea**, bai gune irekietan bai instalazio itxietan, informazio hori modu egonkorrean eskaintzeko euskarri egokiak emanez eta herritarrek horiek ezagutzen dituela eta erreferentziatzen hartzen dituela **nabarmenduz**.

Helburuak	Nork	Noiz
II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea Berdintasun Kontseiluan eta Emakumeen Topalekuan parte hartu duten talde eta elkarte ezberdinak.	Planaren indarraldia
Betetzea eta espero diren emaitzak		
2024an, Udalerrian gutxienez 5 informazio-gune ezartzea		

II.2.4. Baliabideei, programei, elkarteei eta indarkeria matxisten arloko prebentzioaren eta sentsibilizazioaren arloko beste gai batzuei buruzko informazio-materialak **hedatzeko plan/protokolo bat ezartzea**, bai udaletan, bai udalaz gaindiko erakundeetan eta kolektiboetan, publiko ororentzat eskuragarri daudela eta iristen direla ziurtatuz, komunikazio-teknologia berriak eta beste baliabide baliagarri batzuk erabiliz eta kontuan hartuz, batez ere gazteen kasuan.

Helburuak	Nork	Noiz
II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea Berdintasun Kontseiluan eta Emakumeen Topalekuan parte hartu duten zerbitzu,	Hasiera 2022an

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

	establezimendu, talde eta elkarte ezberdinak.	
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Protokolo landua.	Herritarrek banaketaren gako-puntuetan eskura dezakete informazio-material hori.	

II.2.5. Hezkuntza-arloarekin eta irakasleekin koordinatuta, **Beldur Barik programan parte hartzea indartzea**, diseinuaren eta ikasleei orientazio zuzena emateko ekintzen bidez, programaren filosofiarekin bat datozen lanak egin ditzaten, lehiaketara aurkeztu eta onar daitezten eta gerora ikastetxeetan, Emakumeen Topalekuan eta abarretan sentsibilizatzeko erabil daitezkeen material/obren "poltsa" bat sor dezaten, eta hori guztia beste programa estrategiko batzuekin bateratzeko ikuspegiarekin, hala nola "hiri hezitzailea" programarekin.

Helburuak	Nork	Noiz
II.A. Parte-hartzea handitzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea	2022 – 2023 ikasturtean zehar
II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea		
Betetzea	Espero diren emaitzak	
- 2021. urtearen amaieran programa diseinatuta - Eskola-komunitateari aurkeztea 2022ko urtarrilean, hurrengo ikasturteko programan sartzeko (2022ko iraila-2023ko ekaina)	- Eskola-esparruko orientazioa: 2023ko martxotik ekainera - 2023ko BB obrak eta lehiaketa - Obra-erabilera eta zabalkundea: hurrengo urteak	

II.2.6. Inplikaturako udal-zerbitzuekin koordinatuta (Immigrazioa, Gizarte Segurantzza...), **sentsibilizazio- eta prebentzio-programa bat egitea** indarkeria matxistaren arloan. Programa horretan, indarkeria matxista nola gertatzen den jasoko da: genero-indarkeria, sexu-esplotaziorako pertsonen salerosketa, emakumeen genitalen mutilazioa, nahitaezko ezkontza, sexu-jazarpena etxeko lanaren esparruan,

eta abar. Programa hainbat espaziotan **zabalduko da**, hala nola Aniztasunaren Eskolan, HHEn eta beste batzuetan eta, bere garapenean, Ermuko talde kultural eta etnikoetako pertsonen parte-hartze aktiboa bermatuko da.

Helburuak	Nork	Noiz
II. A. Parte-hartzea handitzea II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea II.D. Indarkeria matxistaren mota espezifikoei heltzea	<u>Bultzada eta koordinazioa:</u> Berdintasunerako Unitatea eta Inmigrazio Zerbitzua	2023an zehar
Betetzea	Espero diren emaitzak	
2022ko abenduan programa eginda	2023-2024 ikasturtean zehar inplementatua	

II.2.7. Jai- eta aisialdi-inguruneetako jokabide eta eraso matxisten eta berdintasunaren eta tratu onen aurkako **prebentzioko eta sentsibilizazioko espazioak eta programak/ekintzak indartzea**, Berdintasun Kontseiluarekin eta tokiko mugimendu feministarekin koordinatuta, eta ahaleginak eginez eragile soziokulturalen aniztasunarekin, hala nola festa-batzordeekin, txarangekin, jaialdiak antolatzen dituzten kolektiboekin eta abarrekin. Horretarako, besteak beste, **informazio-standak** izango dira, kartelak, txapak, txartelak eta bestelako euskarriak dituztenak. Errespetuzko mezua eta sexu-jazarpeneko edo eraso sexistetako portaeren aurrean zer egin behar den jakinaraztea, batez ere gazteen kasuan, eta udalerriko jai-eremu guztietan egotea bermatzea.

Helburuak	Nork	Noiz
II. A. Parte-hartzea handitzea II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea II.D. Indarkeria matxistaren mota espezifikoei heltzea	Berdintasunerako Unitatea eta Kultura Arloa	2022an eta ondorengoetan
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Urteko jaien ondoren: Urteko erabilera-txostena		

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

II.2.8. Martxan jartzen diren prebentzio- eta sentsibilizazio-neurri edo -tresnen gaineko hausnarketarako, proposamenetarako, ebaluaziorako eta jarraipenerako **gune parte-hartzaile bat sortzea, batez ere Santiago jaien inguruan.**

Helburuak	Nork	Noiz
II. A. Parte-hartzea handitzea II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea II.D. Indarkeria matxistaren mota espezifikoei heltzea	Berdintasunerako Unitatea Kultura Arloa	2022an eta ondorengoetan
Betetzea eta espero diren emaitzak		
- Informazio- eta sentsibilizazio-zerbitzu bat kontratatzea - Urte bakoitzeko erabilera-txostena		

II.2.9. Berdintasun Kontseiluaren edo Emakumeen Topalekuaren esparruan, **azaroaren 25ean**, indarkeria matxistaren aurkako nazioarteko egunean, udalerrian egiten diren jarduera guztien **koordinazioa erraztea**, eta gai horretako udal-politikekin bat datozen sentsibilizazio- eta prebentzio-programak dituzten emakume-elkarte eta erakundeei **laguntzen jarraitzea**, xede horretarako **baliabideak eta dirulaguntzak** haien eskura jarritz.

Helburuak	Nork	Noiz
II. A. Parte-hartzea handitzea II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa:</u> Berdintasunerako Unitatea	Planaren indarraldia

Betetzea	Espero diren emaitzak	
- Laguntza-eskaintza gauzatzea - Ospakizuna planifikatzeko foroetan parte hartzea	- Udalaren laguntzarekin emakumeen elkarteek gidatutako jarduerak, beharrezkotzat eta posibletzat jo diren moduetan.	

II.2.10. Jabekuntza Eskolaren esparruan, indarkeria matxistaren **sentsibilizatorako eta prebentziorako zeharkako jarduera-ildo indartzea**, prestakuntzaren eta partaidetza/gizarte-ekintzaren ikuspegitik.

Helburuak	Nork	Noiz
II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea	Berdintasunerako Unitatea	Hasiera 2021ean eta Planaren indarraldia
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Urteko programak		

II.2.11. Prestakuntza- eta partaidetza-jarduera bat antolatzea, Ermuko **"emakumeentzat debekatutako hiriaren mapa" berri bat egiteko**, segurtasunik ezaren guneak eta puntuak (indarkeria matxista) zein horiek erabiltzeko, eskuratzeko eta igarotzeko zailtasunak identifikatzeko, ikuspegi intersektzionaletik begiratuta.

Helburuak	Nork	Noiz
II. A. Parte-hartzea handitzea II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea	Berdintasunerako Unitatea, Emakumeen Topalekua (Jabekuntza Eskola) Hiriko Arloa Zeharkako proiektuak: Ermua Lagunkoia eta Hezitzailea	2022 – 2023 ikasturtea
Betetzea eta espero diren emaitzak		

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

- 2023ko ekainean ikastaroa eta mapa eginda
- Ondoren, Hiriko Arlora eramatea, zuzendu beharreko arazoei buruzko txostena eta hobekuntzak eskatzeko. Ondorengo jarraipena.

II.2.12. Inplikaturako udal sail/zerbitzuekin (Gazteria, Hezkuntza ...) koordinatuta eta haiekin lankidetzan, **hezkidetzaren** arloan lan-proposamen egonkor berri bat **diseinatu eta planteatzea**, indarkeria matxistaren aurkako prebentzioan eta sentsibilizazioan bereziki garrantzitsua den gune gisa, Ermua benetako "hiri hezitzailea" edo, are hobeto, hezkidetzaila izan dadin.

Helburuak	Nork	Noiz
II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Gizarte-Politikak: Berdintasunerako Unitatea eta Gizarte Zerbitzuak Zeharkako proiektua: Ermua Hiri Hezitzailea	2022an eta ondorengoetan
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Ikastetxeek I. Protokoloaren Jarraipen Batzordean parte hartzea		

II.2.13. Inplikaturako zerbitzu, erakunde eta zentroekin koordinatuta, **ekintzak proposatu eta garatzea indarkeria matxistaren identifikazioaren eta prebentzioaren arloan eta horrek haurren duen eraginaren ezagutzan**, irakasleei eta gurasoei zuzenduta, Elkargunea, Guraso-eskola, Jabekuntza-eskola edo beste espazio batzuk erabiliz.

Helburuak	Nork	Noiz
II.B. Informatzea eta Sentsibilizatzea II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Gizarte-Politikak: Berdintasunerako Unitatea eta Gizarte Zerbitzuak	2022tik aurrera
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Eremu egonkorra: aldian-aldian bilerak egingo dira, hala eskatzen duten ikastetxe guztietako irakasleek eta gurasoek parte har dezaten.		

II.2.14. Eusko Jaurlaritzaren GIZONDUZ prestakuntza-programak eskaintzen dituen moduluak hedatzeko kanpaina bat egitea. Ermuko erakunde publiko eta pribatuei, edonolako elkarteei eta, oro har, herritarrei zuzenduta dago.

Helburuak	Nork	Noiz
II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea	2022 – 2023 ikasturtea
Betetzea		Espero diren emaitzak
- Hainbat euskarritan egindako komunikazioa. - Txosten exekutiboa, egindako hedapen-jardueretan inplikaturako edukia, kopurua eta erakundeak jasotzen dituenak.	Entitateen, erakundeen eta herritarren informazio-eskaria.	

II.2.15. Indarkeria matxistaren aurka **konprometitutako erakundeen udal-ziurtagiriak edo "labela"** ezartzea, prestakuntza-programan parte hartzen duten erakunde eta elkarreentzat, konpromiso-maila desberdinak ezarriz, moduluak egiten dituzten gizonen ehunekoaren arabera. Koherentzia sinbolikoari eusteko, zehazten den eta plan honetako beste jarduera batzuekin zerikusia duen puntu lila antzeko irudiarekin identifikatuko dira.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

Helburuak	Nork	Noiz
II. C. Berdintasun-balioak eta ahalduntzea sustatzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea	2023an eta ondorengoetan
Betetzea	Espero diren emaitzak	
- Ziurtagiria egitea eta ofizialki onartzea.	- Ermuko erakunde eta herritarrek izen-emate gehiago eta moduluak egitea. - Gizonen parte-hartzea indarkeria matxistaren aurkako Planaren jardueretan.	

III. BIKTIMENTZAKO ARRETA INTEGRALA ETA AHALDUNTZEA

Indarkeria matxistaren biktimei ematen zaien arreta instituzionalak hartzen ditu arazo horri aurre egiteko udal-baliabide gehienak. Haien baliabide eta zerbitzuen helburua da erantzun koordinatua eta integrala ematea indarkeria-egoerak babesteko, laguntzeko eta konpontzeko premiei, bai eta biktimen bizitzako eta gizarteko inguruabarrak hobetzeko premiei ere.

Ermuko I. Protokoloak premiazko eta lehentasunezko kasuetan arreta emateko zerbitzu, baliabide eta erakundeen arteko urratsak, erantzukizunak eta koordinazioa antolatu eta ezartzen ditu (genero-indarkeriako kasu guztiak lehentasunezkoztat jotzen dira).

2018an egindako I. Protokoloaren ebaluazioak hobekuntza-premiak identifikatu ditu honako hauetan:

- lege-esparruan eta arau-esparruan,
- Esparru desberdinetako entitateen arteko koordinazioa,
- kasuen jarraipena,
- adingabeentzako, buruko gaixotasunak dituzten emakumeentzako, droga-mendekotasunen bat dutenentzako, aniztasun funtzionala dutenentzako eta erasotzaileekin esku hartzeko zerbitzu eta baliabideen estaldura
- laguntza handiagoa babes-etxean, gizarte- eta osasun-zerbitzuak, polizia-esparrua, prestakuntza eta biktimei arreta ematen dieten profesionalei laguntza ematea

Horiek guztiak kontuan hartu beharko dira arreta hobetzeko.

III.1. PREMIAK-HELBURUAK

III.A. Prozedurak berrikustea

III.A.1. Batzorde Teknikoak eta Batzorde Politikoak I. Protokoloa dokumentua eguneratzea, hala badagokio, ebaluazioan proposatzen diren hobekuntzak eta eguneratzeak eta batzordeetan adostu daitezkeen beste batzuk txertatzeko.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltea

III.B.1. Sexu-jazarpenean eta indarkeria matxistaren beste modu batzuetan esku hartzea indartzea.

III.B.2. Sexu-erasoen biktima diren emakumeentzako laguntza hobetzea.

III.B.3. Indarkeria matxistan berreroritako erasotzaileentzako arreta kontuan hartzea.

III.B.4. Babes Etxeko zuzkidura eta zerbitzuak hobetzea.

III.B.5. Prebentzioko eta biktimei laguntzeko neurri berriak sartzea, osasunaren eta gizarte-zerbitzuen arloetatik.

III. B. 6. Artatutako pertsonen eta arretako profesionalen **gogobetetze-maila** ezagutzea:

- Adierazle komunen definizioa.
- Zerbitzu eta baliabide guztietarako tresna eta prozedura homogeneousak erabiltzea.
- Zerbitzuetan erabiltzaileen gogobetetze-mailari eta hobekuntza-proposamenei buruzko informazioa biltzeko mekanismoak modu sistematikoan sartzea.

III.C. Prestakuntza indartzea

III.C.1. Arlo desberdinetako arreta-zerbitzu eta -baliabideetako langileentzako prestakuntza eta laguntza areagotzea eta zehaztea, bereziki polizia-, hezkuntza- eta osasun-arlokoak.

III.2. BIKTIMEI ARRETA INTEGRALA EMATEKO ETA AHALDUNTZE JARDUKETAK

III.2.1. Genero-indarkeriaren eta sexu-erasoen biktime diren emakumei arreta hobea emateko erakundeen arteko jarduketarako eta koordinaziorako I. Tokiko Protokoloa eguneratzea, ebaluazioaren emaitzetatik abiatuta, batez ere honako puntu hauei dagokienez, eta ondoren zabaltzeko plan bat ezarriz:

- parte hartzeko eremuak
- indarkeria matxistaren forma eta esparru guztietan hautemandako premiak: generoari, sexu-jazarpenari, sexu-erasoei, prostituzio behartuari, ezkontza behartuei, EGMri...
- biktimei arreta espezializatua ematea, indarkeria matxistaren eraginpean egoteagatik
- galdetegiak eta beste dokumentu-tresna batzuk, eta horien erabilera
- arreta-baliabideen eta -zerbitzuen estaldura
- herritarren arteko koordinazioa, jarraipena eta parte-hartzea

Helburuak	Nork	Noiz
III. A. Prozedurak berrikustea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea I. Protokoloaren Jarraipen Batzordea	2021ean
Betetzea	Espero diren emaitzak	
2021eko ekaina: proposamena jarraipen-batzordeari	- Inplikaturako erakundeek II. Protokoloa dokumentu berrian testu-aldaketa txertatzeko eta dokumentu berria onesteko eta sinatzeko proposamena egitea (2021ko azaroan)	

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

III.2.2. Hezkuntza- eta zuzenbide-esparruetako eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuko ordezkariak gonbidatzea Tokiko I. Protokoloaren Jarraipen Batzordean sartzeko. Eremu horietako bakoitzak, gutxienez, Batzordearen urteko bi bileretako batean parte hartu beharko luke, emakume eta adingabe biktimen detekzioarekin eta arretarekin, datu eta informazio interesgarriekin eta jarduketan koordinazioarekin lotutako premiak identifikatzen laguntzeko.

Helburuak	Nork	Noiz
III. A. Prozedurak berrikustea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea	2021ean
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Egindako komunikazioak	Esparru horien urteko parte-hartzea Batzordean.	

III.2.3. Tresna homogeen adostea, zerbitzuetan artatutako pertsonen eta arreta-profesionalen gogobetetze-maila ezagutzeko, bai eta hobetzeko proposamenak ere, zerbitzuetan txertatuta modu sistematikoan erabiltzeko, eta aldizka ebaluatuta.

Helburuak	Nork	Noiz
III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabalitzea	<u>Bultzada eta koordinazioa</u> : Berdintasunerako Unitatea Udal zerbitzuak eta baliabideak, I. Protokoloaren Batzorde Teknikoa.	2022tik
Betetzea	Espero diren emaitzak	

2022ko lehen seihilekoa: koordinazioa eta proposamena	2023an eta ondorengo urteetan galdetegiak berrikusita eta erabilia Planaren indarraldiko urte bakoitzeko lehen seihilekoa: aurreko urteko datuak sartzea.	

III.2.4. Indarkeria matxistaren biktimen egoera hobetzeko **behar adina zerbitzu osagarri emango direla bermatzeko formulak ezartzea**, bereziki **babes-etxean** sartzen direnena: larrialdiko baliabide ekonomikoen berehalako eskuragarritasuna, elikagaiak, adingabeei arreta ematen eta mendeko pertsonak zaintzen laguntzea ama/tutorea gestioak egitera edo prestakuntza-ikastaroak egitera joan ahal izan dadin, edo bere denbora izan dezan edo etxeko animalien harrera edo arreta egin ahal izan dezan... beste gauza batzuen artean.

Helburuak	Nork	Noiz
III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltzea	<u>Gizarte-Politikak</u>	2022
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Zerbitzu-gutunak eta neurriak arautegi eta protokoloetan sartzea, bereziki babes-etxeari dagokionez.	Eskaintzen diren zerbitzu eta baliabide batzuk zabaltzea	

III.2.5. Prestakuntza-modulu bat eskaintzea, udal-sailtako teknikarientzat eta indarkeria matxistaren aurkako I. Udal-protokoloa sinatu duten udalaz gaindiko erakundeetako langileentzat, **desgaitasuna duten neskekin eta emakumeekin** esku hartzeko. Modulu horretan, arreta egokiena bermatzeko zerbitzu bakoitzean beharrezkoak diren neurriak ezarri eta sartuko dira. "Indarkeria matxistaren biktima diren eta desgaitasuna duten emakume eta neskek. Esku hartzeko jarraibideak" gida, Emakunde/Emakumearen Euskal Erakundeak 2019ko ekainean argitaratua, erreferentziatzeko material ona izan daiteke ikastaroan erabiltzeko eta esku hartzen duten langileen artean banatzeko.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

Helburuak	Nork	Noiz
III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltea III.C. Prestakuntza indartzea	Berdintasunerako Unitatea eta I. Protokoloaren Batzorde Teknikoa	2021 – 2022 ikasturtea
Betetzea	Espero diren emaitzak	
2021: proposamena eginda eta akordioa 2022: ikastaroa eginda, bertaratutakoen erregistroarekin		

III.2.6. Lankidetzaprogramak eta -bideak garatzea emakume-talde eta -elkartekin eta elkarte feministekin. Horietako batzuek dagoeneko egiten dituzte informazio-, laguntza- eta alerta-jarduerak, jai-inguruneetan gertatzen diren jazarpen- eta indarkeria matxistaren kasuetan, eta premien estalduraren, eskura dauden baliabideen eta hobetzeko proposamenen baterako jarraipena egiten dute.

Helburuak	Nork	Noiz
III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltea	Berdintasunerako Unitatea	2023an
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Eztabaidarako eta lanerako komunikazioak eta bilerak egitea.	- Elkarteen mugimenduak jardueren plangintzan eta garapenean duen parte-hartzea handitzea.	

III.2.7. Emakumeen Topalekuak mota guztietako eraso matxisten biktimei arreta emateko erreferentziazko baliabide gisa duen balioa **indartzea**, indarkeria-aniztasuna kontuan hartuko duen informazio-, orientazio- eta deribazio-**zerbitzu espezializatu batekin**: sexu-erasoak, jazarpena, homofobiak...

Helburuak	Nork	Noiz
III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltzea	Gizarte-Politikak	2024
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Zerbitzu berria sortzea	- Artatutako pertsonen kasuen gehikuntza eta aniztasuna	

III.2.8. Emakumeen Topalekutik **telefono bidezko eta aurrez aurreko arreta zabaltzea eta indartzea**, lesbo-gay-trans- ... fobien arazo espezifikoetarako, langile espezializatuekin, informazioa, orientazioa, arreta eta baliabideetara bideratzea eskaintzeko.

Helburuak	Nork	Noiz
III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltzea	Gizarte-Politikak	2024
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Arreta-orduak areagotzea eta langile espezializatua egotea	- Esparru horietan espezializatutako langileak eta/edo arreta-orduak gehitzea - Artatutako pertsonen aniztasuna	

III.2.9. Emakumeen Topalekuan **programa espezializatu bat** ezartzea, Berdintasun Plana edo Jazarpen sexista eta sexualaren protokoloa izateko betebeharrak arauemailerik ez duten **zentro publiko eta pribatuetako sexu-jazarpeneko** kasuetarako informazio-, orientazio- eta bideratze-zerbitzu bat barne hartuko duena. Zerbitzu horren helburuak eta edukia ikastetxeetara **zabaltzeko neurriak jasotzen dituen plan bat** ere izango du.

Helburuak	Nork	Noiz

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltzea	Gizarte-Politikak	2024
III.C. Prestakuntza indartzea		
Betetzea	Espero diren emaitzak	
- Zerbitzu berria sortzea - Entitateei aholkularitza emateko langileak kontratatzea - Hedapen-plana	Erakundeek eta lantokiek informazioa eta aholkularitza eskatzea	

III.2.10. Emakume biktimek arlo pertsonalean hasten dituzten **ahalduntze-prozesuekin jarraitzea** arreta psikologiko eta juridiko espezializatuarekin, eta **taldeko ahalduntze-programa batekin osatzea**, esparru psikologikoko parte-hartzaileak indartzeko eta bizitako indarkeria-egoerari aurre egiteko eta hura amaitzeko tresnak emateko.

Helburuak	Nork	Noiz
III.B. Zerbitzuak eta baliabideak hobetzea eta zabaltzea	Gizarte-Politikak	2022an eta ondorengoetan
Betetzea	Espero diren emaitzak	
- Programa prestatzea - Gauzatzea	- Parte-hartzaileen gogobetetzea - Laguntza-sareak eta -kontaktuak sortzea	

IV. KALTEA KONPONTZEA ETA MEMORIA

I. Protokoloaren ebaluazioan jasotzen denez, indarkeria matxista jasan duten pertsonak suspertzeko, gutxitan kontuan hartzen den faktore garrantzitsu bat dago: kaltea konpontzea edo erreparazioa. Hau da, jasandako kaltearen ondorioengatik konpentsazioa jasotzeko biktimen eskubidea.

Kontzeptu hori politiken ikuspegian eta erakundeen jardueretan elementu nabarmen gisa sartzearen garrantzia biktimekiko justizia benetan egiteko faktore erabakigarria izatean datza. Eta bidezkoa da biktimen memoriari eustea eta zabaltzea, beharrezkoa den elkartasun-printzipioagatik eta kasuak ez errepikatzeke kontzientziazioan lagunduko duen bizi-testigantza gisa.

NBEk Emakunderekin eta beste hainbat erakunderekin batera jorratutako txostenaren arabera («Indarkeria jasan duten emakume eta neskatilentzako funtsezko zerbitzuen multzoa. Elementu nagusiak eta arretaren kalitateari lotutako jarraibideak»), erreparazio horrek aintzat hartu behar ditu kalte fisikoa eta psikologikoa, sufrimendua, estres emozionala eta bizitzaz gozatzeko ahalmena zapuztea; galdutako aukerak enpleguan, pentsioetan, hezkuntzan eta gizarte-prestazioetan, diru-sarrerak sortzeko potentziala galdu izana barne; ordaindu gabeko etxeko lanak eta bestelako lanak; gizarteratzeko eta hezkuntza berreskuratzeke kostuak; justizia bilatzeko benetako kostuak eta indarkeria-esperientziari lotutako bestelako zerbitzuak, garraio-gastuak barne.

Beraz, erreparazioa ez da lortzen soilik erasotzaileak epaitzearekin, honako hauek ere egin behar dira:

- Biktimak ekonomikoki konpentsatu eta,
- haien duintasuna berrezarri, haien bizipenak eta lorpenak jendaurrean aitortuz.

IV.1. PREMIAK-HELBURUAK

IV.A. Erreparazioa printzipio gidari gisa sartzea

IV.A.1. Erreparaziorako kontuan hartu beharreko faktoreak eta har litezkeen baliabideak eta neurriak zehazteko hausnarketa egitea.

IV.A.2. Justiziaren eta erreparazioaren balioekin/Giza eskubideekin lotutako alderdiak txertatzea jarduera-printzipioetan; eta protokoloaren, baliabide espezializatuen eta udalaren jarduketa guztien jarduera-esparruan egokitzea eta posibletzat jotzen diren neurrien bidez gauzatzea.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

IV.2. KALTEA KONPONTZEKO ETA MEMORIA BISTARATZEKO JARDUKETAK

IV.2.1. Hainbat partaidetza-fororen barruan **gogoeta-guneak** bideratzea, bereziki gaiarekin lotutakoen artean: I. Protokoloaren Batzordea, Berdintasun Kontseilua, Indarkeria matxistaren aurkako Tokiko Plan honen Jarraipen Taldea, etab., eta udalerrri-mailan eta udalaz gaindiko mailan biktimei egindako kaltea behar bezala konpontzeko neurri egokiei eta ekintzen eta esku-hartzeen proposamenei eta horien memoriari buruz egiten diren **parte hartzea**.

Helburuak	Nork	Noiz
IV.A. Konpontzea printzipio gidari gisa sartzea	Berdintasunerako Unitatea	2021etik
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Egin beharreko bilerak gai-zerrendan sartzea	Gogoeta-foroetan zehaztutako neurriak	

IV.2.2. **Emakumeen ahotsa** eta erresilientzia-prozesuak, gabeziak eta hautemandako premiak **entzuteko guneak** sortzea, horretarako positiboak izan diren faktoreak eta eragileak identifikatuz, programa eraginkorrak edo konponketa-ekintzak **diseinatu eta abian jartzeko**.

Helburuak	Nork	Noiz
IV.A. Konpontzea printzipio gidari gisa sartzea	Berdintasunerako Unitatea	2022an eta

		ondorengoetan
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Herritarren jarduera eta foroetan sartzea	Iradokizunak eta eskaerak jasotzea	

IV.2.3. Hezkidetzaren tokiko esparruko eragileekin lankidetzan, ikastetxeetan eta institutuetan garatu beharreko **ikasgelan esku hartzeko proiektu** bati ekitea, jarduera artistiko edo intelektualeko edozein eremutako emakumeen esperientzia bilduz: margolariak, idazleak, ikertzaileak, zinemagileak, lanbide liberalak ..., aurreko mendeetakoak eta gaur egungoak, beraiek jasandako indarkeria matxistaren lekukotza utzi dutenak, egoera horiei amaiera emateko baliabideak eta urratsak, eta haien susperraldia erresilientziaren eta ahalduntzearen ikuspegitik.

Helburuak	Nork	Noiz
IV.A. Konpontzea printzipio gidari gisa sartzea	Berdintasunerako Unitatea	2023-2024 ikasturtea
Betetzea	Espero diren emaitzak	
2023ko lehen seihilekoan programa eginda	Bigarren Hezkuntzan, Batxilergoan eta Oinarrizko eta Erdi Mailako Graduetan ezarritako programa edo modulua.	

IV.2.4. Indarkeria matxistaren ondorioz **eraildako Ermuko emakumeei buruzko ikerketa** bat egitea, haien izenak eta historia azalduz, haien nortasuna berreskuratzeko eta ikusgai egiteko, elkartasuna, oroimena eta kaltearen aitortpena erakutsiz eta arlo horretan memoria kolektibo bat sortzen aurrera eginez.

Helburuak	Nork	Noiz
IV.A. Konpontzea printzipio gidari gisa sartzea	Berdintasunerako Unitatea	2023an
Betetzea	Espero diren emaitzak	

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

2023ko urrian txosten bat edukitzea	Ermuko G.-Indarkeriaren biktima guztiei buruzko informazioa biltzen duen memoria	

IV.2.5. Indarkeria matxistako egoerei aurre egin behar dieten emakumeentzako kostuak eta aukera-galerak identifikatzeko ekintzei ekitea, ikuspegi kuantitatibotik zein kualitatibotik, eta gero **euskarri ezin hobe** batera eramatea, **zabaltzeko** eta aitortzea egiteko.

Helburuak	Nork	Noiz
IV.A. Konpontzea printzipio gidari gisa sartzea	Berdintasunerako Unitatea	2023an
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Azterketa kuantitatiboa eta kualitatiboa	Prestazioak hobetzeko informazio nahikoa	

IV.2.6. "Indarkeria matxistaren biktimen aitortza- eta memoria-elementu" bat modu espezifikoan **diseinatu eta egitea**, eta **udalerrian kokapen ikusgarri eta jendetsu bat adostea eta ezartzea**, ikono hori kokatzeko, topagune eta erreferentzia izan dadin elkartasun-ekitaldietan, hala nola azaroaren 25ean eta beste batzuetan; hori guztia emakume biktimen eta elkarte eta talde feministen parte-hartzearekin.

Helburuak	Nork	Noiz
IV.A. Konpontzea printzipio gidari gisa sartzea	Berdintasunerako Unitatea	2022an
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Ikono landua eta jarria		

V. ZEHARKAKOTASUNERAKO BARNE-PLANA

Udala herritarren parte diren pertsonen osatutako egitura da, eta erakundeen jardunaren egile ere bada. Alderdi bikoitz horretatik abiatuta, indarkeria matxistaren aurkako borrokara bideratutako barne-planak erakundeko kideentzako eta erakunde berarentzako jarduketak landu behar ditu, udalerrian plana garatzeko konpromisoan eta gaitasunean, arlo eta instantzia desberdinetatik modu koordinatuan.

Bizkaiko Foru Sektore Publikoari zuzendutako **Laneko Segurtasun eta Osasunerako** Foru Arauaren **32. artikuluan** helburua genero-ikuspegia laneko osasunaren eta laneko arriskuen prebentzioaren esparruan txertatzea da. Ermuko Udalean identifikatutako behar espezifikoek lotuta, indarkeria matxistaren aurkako barne-plana osatzen dute.

I.1. PREMIAK-HELBURUAK

V.A. Lan-osasuna eta indarkeria matxistaren prebentzioa

- V.A.1.** Indarkeria matxista prebenitzeko barne-plan bat sustatzea, udal-mailan.
- V.A.2.** Udaleko eta haren mendeko erakundeetako langileen sexu-jazarpenaren eta jazarpen sexistaren aurkako prebentzio-jarduketek eta jarduerari ekitea.
- V.A.3.** Lan-arriskuen prebentzioari buruzko prestakuntzan indarkeria matxistari buruzkoa eta, bereziki, lan-arloko indarkeria horri buruzkoa sartzea.

V.B. Indarkeria matxistaren arloan gaitzea eta prestatzea

- V.B.1.** Udaleko arlo eta erakundeetako langileen informazioa, gaikuntza eta prestakuntza zabaltzea eta hobetzea, indarkeria matxistari eta indarkeria matxista ezabatzeko neurriek dagokienez.
- V.B.2.** Langileentzako tokiko protokoloan parte hartzen duten erakundeek egiten dituzten prestakuntza-neurrien garapenaren jarraipena, eta kanpora ateratako baliabideetako langileen prestakuntza bermatzeko neurriak, besteak beste.
- V.B.3.** Indarkeria matxistaren prebentzioaren ikuspegia zeharkakoa egitea udal-arlo guztietan eta hiriko proiektu guztietan.

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

V.2. BARNE-JARDUKETAK

V.2.1. Indarkeria matxistaren aurkako **tokiko Plan hau** Udaleko langile guztien, elkartutako erakundeen eta udal-programa eta -planetan inplikaturik dauden erakundeen artean **aurkeztea eta banatzea**.

Helburuak	Nork	Noiz
V.A. Lan-osasuna eta indarkeria matxistaren prebentzioa V.C. Indarkeria matxistaren aurkako Plana sustatzea eta garatzea	Alkatetza Berdintasunerako Unitatea	2021eko lehen hiruhilekoa
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Dokumentua aurkezteko eta entregatzeko saioak egitea	Parte-hartze handia saioetan	

V.2.2. Udaleko arlo guztietako programa eta zerbitzu guztietan udal-funtzionamendua **aztertzea**, indarkeria matxistaren prebentzioa eta identifikazioa eta biktimen babesa errazteko neurriak identifikatzeko.

Helburuak	Nork	Noiz
V.B. Indarkeria matxistaren arloan gaitzea eta prestatzea V.C. Indarkeria matxistaren aurkako Plana sustatzea eta	- Sail eta zerbitzu guztiak - Berdintasunerako Unitatea	2021

garatzea		
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Lan-bilerak eta aholkularitza arloekin eta zerbitzuekin	Hobekuntzak identifikatzea	

V.2.3. Herritarrekin harreman zuzena duten udal-langileei **etengabeko prestakuntza ematea**, beren lana garatzen duten eremu, arlo eta zerbitzuen arabera, indarkeria matxistaren identifikazioari, motei, biktimentzako ondorioei eta haien inguruneari eta eskura dituzten baliabideei buruz. Prestakuntzan, halaber, kasu horiek esku hartzen duten langileengan eragiten dituzten ondorioak identifikatu behar dira, eta **norberaren burua zaintzeko estrategiak eman** behar dira segurtasun pertsonalean eta emozionalean.

Helburuak	Nork	Noiz
V.B. Indarkeria matxistaren arloan gaitzea eta prestatzea V.C. Indarkeria matxistaren aurkako Plana sustatzea eta garatzea	- Planaren Jarraipen Batzorde Teknikoa eta Batzorde Politikoa. - Berdintasuneko teknikaria	2020 eta 2022 artean
Betetzea	Espero diren emaitzak	
Prestatutako pertsona-kopurua eta artatutako ikastaro- edo modulu-kopurua.	Prestakuntza-mota hori modu egonkorrean txertatzea.	

V.2.4. Biktimekin zuzenean lan egiten duten langileen **higadura profesionaleko egoerak** aztertzea, eta haien ondorioak gutxitzeko **behar den laguntza psikologikoa ematea**.

Helburuak	Nork	Noiz
V.A. Lan-osasuna eta indarkeria matxistaren prebentzioa	Gizarte-Politikak	2023 - 2024
Betetzea eta espero diren emaitzak		

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

- Zuzeneko arretako langileen premiak jasotzen dituen txostena: 2023
- Arreta psikologikoa abian jartzea: 2024

V.2.5. Erakunde arteko I. Protokoloaren Batzorde Teknikoaren esparruan, **prozedura erkide bat adostu eta prestatzea**, bertan **parte hartzen duen erakunde bakoitzak indarkeria matxistaren arloko prestakuntzarekin** lotutako jarduera guztiak erregistratzeko, edukiak, parte-hartzaileen kopurua (sexuaren eta kategoriaren/lanpostuaren arabera bereizita), hautemandako prestakuntza-premia berriak eta abar zehaztuta, urteko bileretan koordinatu beharreko gaien artean.

Helburuak	Nork	Noiz
V.B. Indarkeria matxistaren arloan gaitzea eta prestatzea V.C. Indarkeria matxistaren aurkako Plana sustatzea eta garatzea	- I. Protokoloaren Batzorde Teknikoa Berdintasunerako Unitatea	Hasiera 2022an
Betetzea	Espero diren emaitzak	
- 2022ko apirila: prestakuntza-arloko ekintzak erregistratzeko dokumentuaren zirriborroa - 2022ko ekaina: erakunde guztiek onartutako dokumentua	-2023ko otsaila: erregistroa beteta (prestakuntza-ekintzak/2022ko bigarren seihilekoan hautemandako premiak) - 2024ko otsaila: erregistroa beteta (prestakuntza-ekintzak/erakunde bakoitzak 2023an hautemandako beharrak)	

V.2.6. Jazarpen sexistako eta sexu-jazarpeneko kasuen aurrean **jarduteko barne-protokoloa** prestatzea eta onartzea.

Helburuak	Nork	Noiz

V.A. Lan-osasuna eta indarkeria matxistaren prebentzioa	Gizarte-Politikak Berdintasunerako Unitatea	2022-2023
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Protokoloa landuta, onartuta eta banatuta		

V.2.7. Indarkeria matxistari aurre egiten dioten langileen **eskubideak barnean zabaltzea**, eta eskubide horiek betetzen direla egiaztatzeko jarraipena egiteko bidea eta prozedura ezartzea.

Helburuak	Nork	Noiz
V.A. Lan-osasuna eta indarkeria matxistaren prebentzioa	Gizarte-politikak Berdintasunerako Unitatea	2021ean
Betetzea eta espero diren emaitzak		
Komunikazioak prestatuta eta eginda eta kanala ezarrita		

V.2.8. Beste udal-programa estrategiko batzuekin ("Ermua Lagunkoia", adibidez) **koordinazio egonkorra izatea**, eta – esparru horretan – inplikaturako udal-arloak aztertzea eta haiei helaraztea (gutxienez Hiria Arlokoari), hautemandako arazoak konpontzea eta hobekuntzak diseinatzea proposatuz, hirigintza-asmo irisgarri eta inklusibo batean.

Helburuak	Nork	Noiz
V.B. Indarkeria matxistaren arloan gaitzea eta prestatzea	Berdintasunaren Unitatea	Hasiera 2021ean
V.C. Indarkeria matxistaren aurkako Plana sustatzea eta garatzea	- I. Protokoloaren Batzorde Teknikoa Inplikaturako arloak	

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

Betetzea	Espero diren emaitzak	
-Lan-bilerak egitea eta beharreko proposamenak sartzea	Programa estrategikoak berrikustea, egindako proposamenekin.	

1. TAULA – Ardatzen eta Jardueren Laburpena

ARDATZ	JARDUERAK
I. ERREALITATEAREN ANALISIA ETA EZAGUTZA	6
II. PREBENTZIOA ETA SENTSIBILIZAZIOA	15
III. ARRETA INTEGRALA ETA AHALDUNTZEA	10
IV. ERREPARAZIOA ETA MEMORIA	6
V. ZEHARKAKO BARNE- PLANA	8
GUZTIRA	45

AYUNTAMIENTO DE LA VILLA DE ERMUA
ERMUA HIRIKO UDALA

2. TAULA – Laburpena: Ardatzen Jarduerak/NOIZ

Ardatz	I	NOIZ	II	NOIZ	III	NOIZ	IV	NOIZ	V	NOIZ
Jarduera	1	Hasiera 2021	1	Hasiera 2021	1	2021	1	2021	1	2021
	2	Hasiera 2021	2	2021	2	2021	2	2022 eta ond.	2	2021
	3	Planaren Indarr.	3	Plan. Indarr.	3	2022	3	23-24 ikast.	3	Hasiera 2022
	4	Plan. Indarraldia	4	Hasiera 2022	4	2022	4	2023	4	2023 eta 2024
	5	Plan. Indarr.	5	22-23 ikasturtea	5	21-22 ikast.	5	2023	5	Hasiera 2022
	6	2022 eta ond.	6	2023	6	2023	6	2022	6	2022-2023
			7	2022 eta ond.	7	2024			7	2021
			8	2022 eta ond.	8	2024			8	Hasiera 2021
			9	Plan. Indarr.	9	2024				
			10	Hasiera 2021	10	2022 eta ond.				
			11	22-23 ikast.						
			12	2022 eta ond.						
			13	2022 eta ond.						
			14	22-23 ikast.						
			15	2023 eta ond.						

Noiz	Zb. Jarduera
2021 eta planaren indarraldia	18
Hasiera 2022	17
Hasiera 2023	7
Hasiera 2024	3

